

Warszawa, dnia 21 grudnia 2021 r.

Poz. 36

**ZARZĄDZENIE NR 54
KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY GRANICZNEJ**

z dnia 21 grudnia 2021 r.

w sprawie psów służbowych i koni służbowych w Straży Granicznej

Na podstawie art. 9 ust. 7 pkt 1 i 7 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1486, 1728, 1898, 2191 i 2333) ustala się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1. Zarządzenie określa:

- 1) kryteria zdrowotne i użytkowe doboru psów i koni do realizacji zadań Straży Granicznej;
- 2) sposób szkolenia przewodników psów służbowych i kandydatów na przewodników psów służbowych oraz jeźdźców i kandydatów na jeźdźców oraz szkolenia psów służbowych i koni służbowych;
- 3) sposób i tryb przekazywania psów służbowych i koni służbowych między jednostkami organizacyjnymi Straży Granicznej;
- 4) sposób prowadzenia ewidencji psów służbowych i ewidencji koni służbowych;
- 5) sposób współpracy między jednostkami organizacyjnymi Straży Granicznej w trakcie realizacji nadzoru nad sposobem sprawowania opieki nad psami służbowymi;
- 6) zasady wykonywania zadań Straży Granicznej z użyciem zwierząt służbowych.

§ 2. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) Biuro Kadr i Szkolenia – Biuro Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Straży Granicznej;
- 2) Biuro Finansów – Biuro Finansów Komendy Głównej Straży Granicznej;
- 3) Zarząd Graniczny – Zarząd Graniczny Komendy Głównej Straży Granicznej;
- 4) ośrodek szkolenia – Ośrodek Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej w Lubaniu;
- 5) oddział – oddział Straży Granicznej;
- 6) placówka – placówkę Straży Granicznej;
- 7) wydział kadr i szkolenia – Wydział Kadr i Szkolenia komendy oddziału Straży Granicznej;
- 8) wydział zabezpieczenia działań – Wydział Zabezpieczenia Działań komendy oddziału Straży Granicznej;
- 9) ustawa – ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1486, 1728, 1898, 2191 i 2333);
- 10) decyzja – Decyzję Dyrektora Biura Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Straży Granicznej w sprawie zakupu i tresury psów służbowych oraz szkolenia i doskonalenia przewodników psów służbowych;

- 11) funkcjonariusz – funkcjonariusza Straży Granicznej;
- 12) instruktor jazdy konnej – funkcjonariusza lub pracownika Straży Granicznej posiadającego uprawnienia instruktora jazdy konnej;
- 13) jeździec – funkcjonariusza, o którym mowa w art. 147x pkt 3 ustawy;
- 14) instruktor – selekcjoner – funkcjonariusza, który ukończył kurs doskonalący instruktorów – selekcjonerów psów specjalnych lub kurs doskonalący instruktorów – selekcjonerów psów patrolowo – obronnych i tropiących;
- 15) przewodnik – funkcjonariusza, o którym mowa w art. 147x pkt 1 ustawy;
- 16) pomocnik przewodnika – funkcjonariusza, o którym mowa w art. 147x pkt 6 ustawy;
- 17) pies służbowy – psa służbowego używanego w Straży Granicznej, będącego na stanie oddziału lub ośrodka szkolenia;
- 18) koń służbowy – konia służbowego używanego w Straży Granicznej, będącego na stanie oddziału, który dokonał zakupu tego zwierzęcia;
- 19) zwierzę służbowe – psa służbowego lub konia służbowego;
- 20) przewodnik zwierząt służbowych - przewodnika oraz jeźdźca;
- 21) zespół z PWMW – przewodnika wraz z psem służbowym do wyszukiwania materiałów wybuchowych wykorzystywanego w ochronie lotnictwa cywilnego;
- 22) kynolog oddziału – funkcjonariusza lub pracownika Straży Granicznej mianowanego lub zatrudnionego na stanowisku służbowym, na którym powierzono mu obowiązki w zakresie sprawowania w oddziale merytorycznego nadzoru nad używaniem psów służbowych do realizacji zadań Straży Granicznej i koordynowania spraw związanych z kynologią;
- 23) hipolog oddziału – instruktora jazdy konnej, mianowanego lub zatrudnionego na stanowisku służbowym, na którym powierzono mu obowiązki w zakresie sprawowania w oddziale merytorycznego nadzoru nad używaniem koni służbowych do realizacji zadań Straży Granicznej i koordynowania całokształtu spraw z tym związanych;
- 24) lekarz weterynarii ośrodka szkolenia – funkcjonariusza lub pracownika Straży Granicznej posiadającego uprawnienia lekarza weterynarii, mianowanego lub zatrudnionego na stanowisku służbowym, na którym powierzono mu obowiązki w zakresie leczenia zwierząt w ośrodku szkolenia;
- 25) zdolność użytkowa – przydatność psa służbowego do realizacji zadań Straży Granicznej, potwierdzona atestem albo przydatność konia służbowego potwierdzona zaświadczeniem, dotyczącym przydatności konia służbowego do realizacji zadań Straży Granicznej;
- 26) atest – dokument potwierdzający zdolność użytkową psa służbowego, wydawany przez ośrodek szkolenia;
- 27) szkolenie specjalistyczne z zakresu kynologii – szkolenie przygotowujące funkcjonariusza do wykonywania zadań służbowych z użyciem psa służbowego, opieki nad tym psem i jego szkolenia;
- 28) kurs doskonaląco - atestacyjny – kurs obejmujący doskonalenie umiejętności przewodników oraz psów służbowych, mający na celu weryfikację i podwyższenie zdolności użytkowej oraz przedłużenie terminu ważności atestu;
- 29) szkolenie wstępne – szkolenie zespołu z PWMW mające na celu uzyskanie wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania zadań przez przewodnika z psem służbowym do wyszukiwania materiałów wybuchowych i broni, wykorzystywanego w ochronie lotnictwa cywilnego;
- 30) szkolenie doskonalące – szkolenie zwierząt służbowych oraz przewodników albo jeźdźców w oddziale, mające na celu utrzymanie i podwyższenie zdolności użytkowej;
- 31) szkolenie okresowe – szkolenie zespołu z PWMW, mające na celu utrzymanie i podwyższenie zdolności użytkowej niezbędnej do wykonywania zadań przez przewodnika z psem służbowym do wyszukiwania materiałów wybuchowych i broni, wykorzystywanego w ochronie lotnictwa cywilnego;

- 32) szkolenie bieżące – szkolenie zespołu z PWMW, mające na celu potwierdzenie zdolności użytkowej przewodnika z psem służbowym do wyszukiwania materiałów wybuchowych i broni, wykorzystywanego w ochronie lotnictwa cywilnego;
- 33) zatwierdzenie – dokument potwierdzający wiedzę przewodnika i umiejętności pracy zespołu z PWMW, dopuszczający do wykonywania zadań w ochronie lotnictwa cywilnego, wydawany przez Komendanta Głównego Straży Granicznej;
- 34) specjalność psa służbowego – uzyskane podczas szkolenia umiejętności psa służbowego pozwalające na używanie go do realizacji określonych zadań służbowych;
- 35) sprawdzenie – weryfikacja posiadanych umiejętności przewodnika i psa służbowego;
- 36) przekwalifikowanie - zmiana specjalności psa służbowego;
- 37) sprzedający – osobę, która oferuje psa lub konia do sprzedaży.

Rozdział 2

Kryteria zdrowotne i użytkowe doboru psów i koni do realizacji zadań Straży Granicznej

§ 3. Psy przewidziane do realizacji zadań Straży Granicznej nabywa się w drodze zakupu.

§ 4. 1. Dyrektor Biura Kadr i Szkolenia po konsultacji z dyrektorem Zarządu Granicznego określa w decyzji liczbę psów przewidzianych do zakupu w danym roku.

2. Określając liczbę psów do zakupu uwzględnia się potrzeby zgłoszone przez komendantów oddziałów, możliwości ośrodka szkolenia oraz środki finansowe przeznaczone na ten cel.

3. Dyrektor Biura Kadr i Szkolenia wydając decyzję uwzględnia przepis § 18.

§ 5. 1. W celu zapewnienia właściwego i planowego przebiegu zakupu psów służbowych, ośrodek szkolenia wyszukuje i dokonuje weryfikacji pod kątem przydatności do szkolenia oraz zakwalifikowania do zakupu psów.

2. W przypadku braku możliwości wyszukania przez ośrodek szkolenia odpowiedniej liczby psów, komendant oddziału, na wniosek komendanta ośrodka szkolenia, zobowiązany jest do przeprowadzenia wstępnego procesu typowania psów do zakupu.

§ 6. 1. Do realizacji zadań Straży Granicznej kwalifikuje się psy bez względu na płeć, w wieku od 12 do 24 miesięcy, o budowie zgodnej z wzorcem rasy, odpowiednio oznakowane (mikroczip), posiadające udokumentowane pochodzenie, o odpowiedniej kondycji fizycznej i psychicznej.

2. Kwalifikacji, o której mowa w ust. 1, dokonuje komisja powołana przez komendanta ośrodka szkolenia.

3. Komisja może zadecydować o zakupie psa w wieku poniżej 12 miesięcy życia oraz powyżej 24 miesięcy (nie starszego jednak niż 29 miesięcy) w przypadku szczególnych predyspozycji do szkolenia.

4. Wiek psa ustalany jest na podstawie dokumentów przedstawionych przez sprzedającego, z jednoczesną weryfikacją w ramach oględzin psa przez lekarza weterynarii ośrodka szkolenia.

5. W momencie zakupu pies musi posiadać:

- 1) aktualne zaświadczenie o szczepieniu przeciwko wściekliźnie;
- 2) dokument potwierdzający jego pochodzenie, określony w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 638).

§ 7. 1. Do komisji, o której mowa w § 6 ust. 2, wyznacza się przynajmniej trzy osoby spośród funkcjonariuszy ośrodka szkolenia, w tym lekarza weterynarii ośrodka szkolenia.

2. Komendant ośrodka szkolenia opracowuje wytyczne w sprawie zakupu psów do celów służbowych, w których określa szczegółowe zasady organizacji zakupów i pracy komisji powołanej do ich realizacji.

§ 8. 1. O zakwalifikowaniu psa do realizacji zadań Straży Granicznej pod względem zdrowotnym decyduje lekarz weterynarii ośrodka szkolenia, wchodzący w skład komisji, o której mowa w § 6 ust. 2.

2. Podstawą dyskwalifikacji psa jest uzasadnione podejrzenie występowania niektórych chorób i wad, a także stwierdzenie:

- 1) rażącego odstępstwa od wzorca rasy;
- 2) chorób neurologicznych objawiających się w szczególności:
  - a) agresją,
  - b) lękiem,
  - c) otepiałością lub słabą reakcją na bodźce środowiskowe;
- 3) wad i chorób narządów zmysłów;
- 4) wad budowy i postawy, a w szczególności:
  - a) dysplazji stawów,
  - b) kulawizny,
  - c) stanu po złamaniach kości,
  - d) krzywicy,
  - e) stanu zapalnego kałek stawowych,
  - f) dysfunkcji ruchowej,
  - g) nierozwiniętej muskulatury;
- 5) chorób układu powłokowego;
- 6) zaburzeń przemiany materii, objawiających się między innymi:
  - a) wychudzeniem,
  - b) otyłością;
- 7) ciąży;
- 8) chorób układu sercowo-naczyniowego.

3. Wadami, które mogą dyskwalifikować psa pod względem weterynaryjnym są w szczególności:

- 1) przepuklina pępkowa;
- 2) wnetrostwo;
- 3) wady i braki uzębienia;
- 4) nie podciągnięte sutki po odstawieniu szceniąt.

4. Wady wymienione w ust. 2 i 3 oceniane są przez lekarza weterynarii ośrodka szkolenia pod kątem ich nasilenia i bezpośredniego wpływu na stan zdrowia psa lub jego wartość użytkową. Na podstawie dokonanej oceny lekarz weterynarii ośrodka szkolenia podejmuje decyzję o kontynuowaniu lub przerwaniu testów.

5. Wadami bezwzględnie dyskwalifikującymi pod względem predyspozycji psa do szkolenia są:

- 1) brak zainteresowania aportami (przedmioty różnego rodzaju i kształtu) w szczególności:
  - a) brak zainteresowania podejmowaniem aportów widocznych i wyszukiwaniem aportów ukrytych/zamaskowanych,
  - b) podejmowanie aportu przez psa niechętnie, opieszale, w sposób wyuczony (mechaniczny),
  - c) brak pewności siebie podczas weryfikacji zainteresowania przez psa aportem (np. pies cofa się z miejsca, w które został rzucony aport, rezygnuje z dalszych poszukiwań, nie wykazuje zapału do węszenia, przerywa pracę i szuka wsparcia u opiekuna);
- 2) brak socjalizacji, a w szczególności:
  - a) brak przystosowania do otaczającej rzeczywistości (w sytuacjach nowych, nietypowych oraz niespodziewanych pies traci pewność, wycofuje się i rezygnuje z dalszych poszukiwań),
  - b) niepewność w stosunku do osób postronnych;

- 3) reakcja lękowa w różnych miejscach i sytuacjach oraz na różnym podłożu, w szczególności:
  - a) w miejscach gdzie występują podłoża śliskie różnego typu,
  - b) w miejscach ciemnych oraz nietypowych,
  - c) przerwanie pracy podczas wyszukiwania aportu, zabawy aportem,
  - d) ucieczka z miejsca prowadzonych testów;
- 4) agresja psa przy sprzedającym w stosunku do osób postronnych;
- 5) silna reakcja na bodźce odwracające uwagę, w szczególności:
  - a) osoby postronne,
  - b) poruszające się pojazdy,
  - c) zwierzęta leśne oraz domowe,
  - d) nagłe i niespodziewane sytuacje z otaczającej rzeczywistości;
- 6) silna reakcja na strzały i niespodziewane dźwięki oraz bodźce świetlne skutkujące przerwaniem pracy lub ucieczką.

§ 9. 1. Czynności obejmujące kwalifikację psów realizowane są w następującej kolejności:

- 1) ocena lekarsko weterynaryjna, która składa się z 2 etapów:
  - a) oceny wstępnej obejmującej:
    - wywiad dotyczący m. in.: stanu zdrowia psa, przebytych chorób, sposobu żywienia i utrzymania, ostatniej ciecзки w przypadku sukki,
    - oględziny zewnętrzne, obejmujące sprawdzenie budowy i kondycji psa, w tym: stanu skóry i okrywy włosowej, stanu oczu, stanu uszu, stanu opuszek palców i przestrzeni międzypalcowych, uzębienia, naturalnych otworów ciała, narządów płciowych, poruszania się psa, aktywności mikroczypa,
  - b) oceny radiologicznej stawów, która polega na przeprowadzeniu badania rentgenowskiego psa w pełnej narkozie, poprzez wykonanie następujących projekcji i prześwietlenia:
    - stawu biodrowego w projekcji brzuszno – grzbietowej. Prześwietleniu podlegają wszystkie rasy psów,
    - stawu łokciowego w 2 projekcjach: bocznej w zgiętym stawie łokciowym i projekcji strzałkowej z wyprostowanym stawem. Prześwietleniu podlegają psy ras dużych i średnich,
  - c) prześwietlenie RTG wykonywane jest po pozytywnej ocenie z testów, o których mowa w pkt 2. Dopuszcza się możliwość zakwalifikowania psa do zakupu na podstawie oceny radiologicznej zdjęć RTG, dostarczonych przez sprzedającego;
- 2) testy kwalifikacyjne, obejmujące sprawdzenie predyspozycji psa do szkolenia, w szczególności weryfikujące:
  - a) aportowanie, czyli reakcję psa na różne przedmioty, w tym: chęć do gryzienia i noszenia w zębach przedmiotów, zabawę aportem – właściciel z psem, zabawę aportem – obca osoba z psem,
  - b) pracę węchową, w tym: zapał do wyszukiwania i wyciągania przedmiotów z ukrycia (np. z zakrzaczeń, ze szczelin w murach, z wnętrza pojazdów) oraz tropienie śladów właściciela w przypadku psów kwalifikowanych do specjalności tropiąco – patrolowej,
  - c) odwagę, w tym:
    - ciętość oraz oszczekiwanie w przypadku psów kwalifikowanych do specjalności tropiąco – patrolowej. Sprawdzeniu podlega m. in.: zapał do gryzienia np. rękawa lub gryzaka, ocena sposobu chwytania np. rękawa lub gryzaka, odwaga podczas ataku pozoranta w obecności właściciela i bez obecności właściciela,
    - reakcja na osoby postronne i bodźce zewnętrzne, w tym głośne i nagłe dźwięki w obecności właściciela oraz bez obecności właściciela, w przypadku psów kwalifikowanych do wszystkich specjalności,

d) reakcję na strzały z broni palnej.

2. Lekarz weterynarii ośrodka szkolenia dokonuje ostatecznej oceny w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

3. W trakcie kwalifikacji psa do zakupu lekarz weterynarii ośrodka szkolenia może zdecydować o wykonaniu dodatkowych badań diagnostycznych, mających na celu ocenę stanu zdrowia psa.

4. Pies zostaje zakwalifikowany do zakupu, jeśli uzyska z testów co najmniej 60 ze 100 punktów możliwych do osiągnięcia w ramach kwalifikowania pod warunkiem, że z każdego zagadnienia podlegającego ocenie uzyska min. 50% możliwych punktów.

§ 10. Po zakończeniu kwalifikacji komisja, o której mowa w § 6 ust. 2, sporządza protokół z kwalifikacji oraz umowę zakupu psa, w przypadku zakwalifikowania psa do zakupu.

§ 11. 1. W okresie szkolenia, któremu podlegają nowo zakupione psy, komendant ośrodka szkolenia określa w wytycznych, o których mowa w § 7 ust. 2, sposób prowadzenia szczegółowej obserwacji psów.

2. W przypadku stwierdzenia w okresie, o którym mowa w ust. 1, wad ukrytych (fizycznych lub psychicznych) u zakupionego psa, komendant ośrodka szkolenia lub osoba przez niego upoważniona, na podstawie ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, wszczyna czynności związane z odstąpieniem od umowy, o której mowa w § 10.

§ 12. 1. Konie przewidziane do użycia w Straży Granicznej nabywane są w drodze zakupu.

2. Zakupu, o którym mowa w ust. 1, dokonuje komendant oddziału.

§ 13. 1. Do realizacji zadań Straży Granicznej kwalifikuje się konie (wałachy) spełniające następujące kryteria:

- 1) wiek od 3 do 6 lat;
- 2) typ spokojny, zrównoważony – bez wad, narowów;
- 3) bardzo dobry stan zdrowia;
- 4) wzrost powyżej 160 cm;
- 5) przygotowany do pracy pod siodłem.

2. W momencie zakupu koń powinien mieć:

- 1) paszport;
- 2) aktualne zaświadczenie o szczepieniu przeciwko grypie i tężcowi;
- 3) aktualne zaświadczenie o odrobaczeniu.

§ 14. 1. O zakwalifikowaniu konia do realizacji zadań Straży Granicznej pod względem zdrowotnym decyduje lekarz weterynarii wchodzący w skład komisji, powołanej przez komendanta oddziału do zakupu konia.

2. Lekarz weterynarii sporządza protokół oceny weterynaryjnej konia.

3. W przypadku, gdy w oddziale dokonującym zakupu nie pełni służby (nie jest zatrudniony) lekarz weterynarii, zleca się usługę lekarzowi weterynarii spoza Straży Granicznej.

§ 15. 1. W celu sprawdzenia i oceny predyspozycji konia do realizacji zadań Straży Granicznej należy przed zakupem konia przeprowadzić próby użytkowe, które obejmują:

- 1) stęp roboczy w prawo;
- 2) stęp roboczy w lewo;
- 3) stęp roboczy na woltach;
- 4) kłus roboczy w prawo;
- 5) kłus roboczy w lewo;
- 6) kłus roboczy na woltach;

- 7) galop roboczy w prawo;
- 8) galop roboczy w lewo;
- 9) galop roboczy na woltach;
- 10) cofnięcie o długość konia;
- 11) zatrzymanie i pozostanie w bezruchu przez 3 min;
- 12) pracę pod jeźdźcem;
- 13) ruch konia;
- 14) reakcję na bodźce dźwiękowe (hałas);
- 15) reakcję na bodźce wizualne.

2. Próby użytkowe przeprowadza się na padoku na koniu osiodłanym, dosiadanym przez sprzedającego i instruktora jazdy konnej, wchodzącego w skład komisji, o której mowa w § 14 ust. 1.

3. Pozytywna ocena konia w próbach użytkowych wymaga uzyskania przez niego co najmniej 45 z 85 punktów możliwych do osiągnięcia.

4. Po zakończeniu kwalifikacji komisja, o której mowa w § 14 ust. 1, sporządza protokół z kwalifikacji oraz umowę zakupu konia, w przypadku zakwalifikowania konia do zakupu.

§ 16. W przypadku stwierdzenia w okresie rękojmi wad ukrytych (fizycznych lub psychicznych) u zakupionego konia, komendant oddziału lub osoba przez niego upoważniona, na podstawie ustawy Kodeks cywilny wszczyna czynności związane z odstąpieniem od umowy, o której mowa w § 15 ust. 4.

Rozdział 3

Sposób szkolenia przewodników psów służbowych i kandydatów na przewodników psów służbowych oraz jeźdźców i kandydatów na jeźdźców oraz szkolenia psów służbowych i koni służbowych

§ 17. 1. Nadzór merytoryczny nad szkoleniem przewodników zwierząt służbowych oraz szkoleniem tych zwierząt sprawuje dyrektor Biura Kadr i Szkolenia.

2. Komendant oddziału realizujący szkolenia przewodników zwierząt służbowych oraz szkolenia zwierząt służbowych, organizuje i nadzoruje je na bieżąco, oraz odpowiada za ich przebieg w zakresie swojej właściwości.

3. Komendant ośrodka szkolenia realizujący szkolenia przewodników oraz szkolenia psów służbowych, organizuje i nadzoruje je na bieżąco, oraz odpowiada za ich przebieg w zakresie swojej właściwości.

§ 18. 1. Na podstawie corocznej analizy potrzeb szkoleniowych, dokonywanej przez komendanta ośrodka szkolenia oraz komendantów oddziałów, dyrektor Biura Kadr i Szkolenia, w decyzji, o której mowa w § 4:

- 1) określa limit miejsc dla oddziałów, ośrodka szkolenia na szkolenia realizowane w ośrodku szkolenia;
- 2) określa terminy i czas trwania szkoleń;
- 3) dokonuje innych ustaleń istotnych dla przebiegu szkolenia.

2. Określając limit miejsc dla oddziałów i ośrodka szkolenia, uwzględnia się możliwości szkoleniowe ośrodka szkolenia.

§ 19. 1. Szkolenie psów służbowych realizowane jest w następujących specjalnościach:

- 1) tropiącej;
- 2) patrolowo-obronnej;
- 3) tropiąco – patrolowej;
- 4) specjalnej do wyszukiwania:
  - a) narkotyków,
  - b) materiałów wybuchowych i broni,

c) wyrobów tytoniowych.

2. Szkolenie przewodników i psów służbowych realizowane jest poprzez:

- 1) szkolenie specjalistyczne z zakresu kynologii służbowej obejmujące szkolenie:
  - a) kandydatów na przewodników,
  - b) przewodników;
- 2) szkolenie wstępne;
- 3) kurs doskonaląco - atestacyjny;
- 4) szkolenie okresowe;
- 5) szkolenie doskonalące;
- 6) szkolenie bieżące.

3. Szkolenie, o którym mowa w ust. 2:

- 1) pkt 1 - 3 - prowadzone jest w ośrodku szkolenia;
- 2) pkt 4 – prowadzone jest w ośrodku szkolenia i oddziałach;
- 3) pkt 5 i 6 - prowadzone jest w oddziałach.

4. Szkolenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1-3, kończy się egzaminem przeprowadzonym przez komisję powołaną przez komendanta ośrodka szkolenia.

5. Szkolenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, dodatkowo kończy się zatwierdzeniem przeprowadzonym na podstawie przepisów Unii Europejskiej ustanawiających szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego.

6. Funkcjonariusze, którzy ukończyli szkolenia, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, otrzymują zaświadczenia. Wzory zaświadczeń stanowią załączniki nr 1-3 do zarządzenia.

7. Na wniosek komendanta ośrodka szkolenia, w skład komisji, o której mowa w ust. 4, mogą zostać włączeni przedstawiciele Biura Kadr i Szkolenia oraz kynologów oddziałów.

§ 20. Szkolenie psów służbowych, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1, ma na celu wykształcenie ich zdolności użytkowej.

§ 21. 1. Kandydaci na szkolenie, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1 lit. a, wyłaniani są w drodze rekrutacji przeprowadzanej przez komisję, o której mowa w § 22 ust 1.

2. Rekrutacja nie dotyczy kandydatów z ośrodka szkolenia oraz funkcjonariuszy, którzy ukończyli szkolenie, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1 lit. b.

§ 22. 1. Komisję, o której mowa w § 21 ust. 1, powołuje komendant oddziału.

2. W skład komisji wchodzi:

- 1) przewodniczący komisji – kynolog oddziału, a w przypadku jego nieobecności kierownik sekcji szkolenia wydziału kadr i szkolenia;
- 2) psycholog;
- 3) inne osoby wyznaczone przez komendanta oddziału.

§ 23. 1. Kandydatem na przewodnika może być funkcjonariusz, który:

- 1) nie jest w trakcie odbywania kary dyscyplinarnej i nie toczy się wobec niego postępowanie dyscyplinarne;
- 2) nie ma przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji przewodnika;
- 3) posiada prawo jazdy kategorii B;
- 4) złożył drogą służbową do komendanta oddziału wniosek w formie pisemnej lub elektronicznej o przystąpienie do rekrutacji.

2. Do wniosku o przystąpienie do rekrutacji należy dołączyć zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji przewodnika.

3. Komisja, o której mowa w § 22 ust. 1, weryfikuje spełnienie przez kandydata na przewodnika warunków określonych w ust. 1.

§ 24. 1. Komisja przeprowadza rozmowę rekrutacyjną, w trakcie której ocenia kandydata na przewodnika, przyznając:

- 1) 0–4 pkt za motywację do pełnienia służby z psem, w tym 0 pkt za brak motywacji do pełnienia służby z psem, 4 pkt za bardzo wysoki poziom tej motywacji;
- 2) 0–4 pkt za doświadczenie związane z wykonywaniem opieki nad psami służbowymi, występowanie w roli pozoranta w ramach szkolenia doskonalącego psów służbowych;
- 3) 0–4 pkt za umiejętność pracy w zespole, komunikatywność oraz zdolność przystosowania się do nowych warunkach służby;
- 4) 0–2 pkt za doświadczenie, kwalifikacje w szkoleniu lub hodowli psów;
- 5) 0–2 pkt za znajomość zasad dotyczących pracy z psem służbowym, jego szkolenia oraz sprawowania opieki.

2. Komisja ocenia pozytywnie kandydata na przewodnika, jeżeli uzyskał co najmniej 8 pkt w trakcie rozmowy rekrutacyjnej.

§ 25. 1. Po dokonaniu oceny komisja sporządza protokół zawierający listę kandydatów na przewodnika zgodnie z punktacją uzyskaną w ramach rekrutacji, który przedstawia do zatwierdzenia komendantowi oddziału.

2. Pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w szkoleniu, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1, mają przewodnicy, a w następnej kolejności kandydaci na przewodnika z najwyższą liczbą punktów.

§ 26. Przewodnikiem może zostać funkcjonariusz, który ukończył szkolenie, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1.

§ 27. 1. Przewodnik, który ukończył w ośrodku szkolenia:

- 1) szkolenie odpowiadające specjalności przekazanego mu psa służbowego, jest kierowany wraz z psem służbowym do ośrodka szkolenia na najbliższy kurs doskonaląco - atestacyjny w tej specjalności;
- 2) szkolenie w innej specjalności niż specjalność przekazanego mu psa, jest kierowany wraz z psem służbowym do ośrodka szkolenia na najbliższe szkolenie specjalistyczne z zakresu kynologii służbowej odpowiadające specjalności psa służbowego.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do przewodnika, który ukończył szkolenie odpowiadające specjalności psa służbowego:

- 1) do wyszukiwania wyrobów tytoniowych, a przekazany pies służbowy ma specjalność psa do wyszukiwania narkotyków;
- 2) do wyszukiwania narkotyków, a przekazany pies służbowy ma specjalność psa do wyszukiwania wyrobów tytoniowych;
- 3) do wyszukiwania materiałów wybuchowych i broni, a przekazany pies służbowy ma specjalność psa do wyszukiwania narkotyków;
- 4) tropiącego, a przekazany pies służbowy ma specjalność psa patrolowo – obronnego lub tropiąco - patrolowego;
- 5) patrolowo - obronnego lub tropiąco – patrolowego, a przekazany pies służbowy ma specjalność psa tropiącego.

3. Przewodnika wraz z przekazanym psem służbowym, który ma jedną ze specjalności psa wymienioną w ust. 2, kieruje się do ośrodka szkolenia na najbliższy kurs doskonaląco - atestacyjny.

§ 28. 1. Pies służbowy po ukończeniu wraz ze swoim przewodnikiem szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1, uzyskuje atest. Atest obejmuje przewodnika i psa służbowego.

2. Wzór atestu stanowi załącznik nr 4 do zarządzenia.
  3. W atęcie określa się każdorazowo termin jego ważności.
  4. Termin ważności atestu uzależniony jest od oceny uzyskanej w trakcie egzaminu przeprowadzonego na zakończenie szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1.
  5. Termin ważności atestu przedłuża się po ukończeniu szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 3.
  6. W uzasadnionych przypadkach Komendant Główny Straży Granicznej w drodze pisemnej decyzji przedłuża termin ważności atestu bez konieczności odbycia szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 3.
  7. Termin ważności przedłużanego atestu uzależniony jest od oceny uzyskanej w trakcie sprawdzenia lub egzaminu przeprowadzonego na zakończenie szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 3.
  8. Termin ważności atestu dla psów służbowych o specjalności: patrolowo - obronnej, tropiącej, tropiąco - patrolowej, do wyszukiwania narkotyków, do wyszukiwania wyrobów tytoniowych wynosi:
    - 1) od 22 do 26 miesięcy w przypadku uzyskania średniej ocen od 4.51 do 5.00;
    - 2) od 13 do 21 miesięcy w przypadku uzyskania średniej ocen od 3.51 do 4.50;
    - 3) od 10 do 12 miesięcy w przypadku uzyskania średniej ocen od 2.51 do 3.50.
  9. Termin ważności atestu dla psów służbowych o specjalności do wyszukiwania materiałów wybuchowych i broni wynosi:
    - 1) od 16 do 18 miesięcy w przypadku uzyskania średniej ocen od 4.51 do 5.00;
    - 2) od 13 do 15 miesięcy w przypadku uzyskania średniej ocen od 3.51 do 4.50;
    - 3) od 10 do 12 miesięcy w przypadku uzyskania średniej ocen od 2.51 do 3.50.
  10. W uzasadnionych przypadkach związanych w szczególności z uzyskaniem przez psa służbowego ocen dostatecznych z tresury, komendant ośrodka szkolenia może określić inny niż wynikający z ust. 8 - 9 termin ważności atestu, celem wcześniejszego skierowania psa służbowego na kurs doskonaląco - atestacyjny.
  11. Przekazanie psa służbowego innemu przewodnikowi skutkuje utratą ważności atestu. Wystawienie nowego atestu następuje po spełnieniu warunków określonych w § 27.
  12. Pies służbowy, którego atest utracił ważność, nie może być używany do wykonywania zadań służbowych.
- § 29.** 1. Szkolenia, o których mowa w § 19 ust. 2 pkt 2, 4 i 6, realizuje się na podstawie rozporządzenia wykonawczego komisji (UE) 2015/1998 z dnia 5 listopada 2015 r. ustanawiającego szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego.
2. Organizację procedury zatwierdzania oraz podmioty uprawnione do dokonania zatwierdzenia określa porozumienie zawarte między Komendantem Głównym Straży Granicznej a Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego.
- § 30.** 1. Kurs doskonaląco - atestacyjny rozpoczyna się przeglądem weterynaryjnym psów służbowych.
2. W przypadku stwierdzenia złej kondycji zdrowotnej psa służbowego uniemożliwiającej udział w zajęciach szkoleniowych, po poddaniu niezbędnemu leczeniu, przewodnik wraz z psem służbowym kierowany jest do właściwego oddziału w celu realizacji zaleceń lekarza weterynarii ośrodka szkolenia. Ponowne skierowanie na kurs doskonaląco - atestacyjny następuje po odzyskaniu kondycji zdrowotnej przez psa służbowego.
3. W przypadku stwierdzenia podczas kursu doskonaląco - atestacyjnego przez lekarza weterynarii ośrodka szkolenia braku możliwości poprawy kondycji zdrowotnej psa służbowego lub objawów uwiadu starczego, uniemożliwiających wykonywanie zadań służbowych, sporządza się opinię lekarsko - weterynaryjną z zaleceniem wszczęcia procedury wycofania psa służbowego z użycia w Straży Granicznej, która jednocześnie skutkuje nie przedłużeniem terminu ważności atestu.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, komendant ośrodka szkolenia występuje do właściwego komendanta oddziału z wnioskiem o odwołanie z kursu doskonaląco – atestacyjnego przewodnika z psem.

5. Po przeglądzie weterynaryjnym, przeprowadza się sprawdzenie poziomu wykształcenia i pracy przewodnika z psem, obejmujące ocenę:

- 1) umiejętności kierowania pracą psa służbowego przez przewodnika;
- 2) zdolności użytkowej psa służbowego.

6. W przypadku uzyskania podczas sprawdzenia, o którym mowa w ust. 5, oceny bardzo dobrej, komendant ośrodka szkolenia może przedłużyć psu służbowemu termin ważności atestu i zwolnić go z pozostałej części kursu.

7. W przypadku nie uzyskania lub nie przedłużenia terminu ważności atestu, przewodnika wraz z psem służbowym kieruje się ponownie na kurs doskonaląco - atestacyjny w możliwie najkrótszym terminie uzgodnionym z komendantem ośrodka szkolenia.

8. W przypadku stwierdzenia w trakcie kursu, o którym mowa w 19 ust. 2 pkt 3, że pies służbowy nie posiada wymaganej zdolności użytkowej lub przewodnik nie posiada zdolności pracy z psem, ustala się czy:

- 1) pies służbowy utracił zdolność użytkową w stopniu uniemożliwiającym jej odzyskanie wymagane do dopuszczenia go do dalszego wykonywania zadań służbowych i przedłużenia terminu ważności atestu;
- 2) przewodnik utracił zdolność pracy z atestowanym psem służbowym, co uzasadnia konieczność przekazania psa służbowego innemu przewodnikowi.

9. Ustalenie, o którym mowa w ust. 8, realizuje komisja powołana przez komendanta ośrodka szkolenia na wniosek kierownika wewnętrznej komórki organizacyjnej ośrodka szkolenia odpowiedzialnej za szkolenie psów.

10. Komisja, o której mowa w ust. 9, sporządza notatkę zawierającą wnioski w zakresie dalszego postępowania z psem służbowym, którą po akceptacji przez komendanta ośrodka szkolenia przesyła się do dyrektora Biura Kadr i Szkolenia i do właściwego komendanta oddziału.

11. Chorych psów służbowych lub w okresie ich rekonwalescencji nie kieruje się do ośrodka szkolenia do udziału w kursie doskonaląco-atestacyjnym.

12. Psy służbowe powyżej ósmego roku życia, przed skierowaniem na kurs doskonaląco-atestacyjny do ośrodka szkolenia, kieruje się do lekarza weterynarii w celu potwierdzenia braku przeciwwskazań do uczestniczenia w kursie.

§ 31. 1. Psa służbowego można w uzasadnionych przypadkach przekwalifikować na inną specjalność.

2. Przekwalifikowaniu mogą podlegać wyłącznie psy służbowe, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) nie przekroczyły 6 roku życia;
- 2) posiadają dobry stan zdrowia;
- 3) wykazują predyspozycje wymagane w nowej specjalności psa służbowego.

3. Psy służbowe, które uzyskały specjalność psa wymienioną w § 19 ust. 1 pkt 4, nie podlegają przekwalifikowaniu.

4. Decyzję w sprawie przekwalifikowania psa służbowego podejmuje, na wniosek komendanta oddziału, dyrektor Biura Kadr i Szkolenia, po zasięgnięciu opinii komendanta ośrodka szkolenia.

5. Przekwalifikowanie psa służbowego następuje w ramach szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1.

6. Z przekwalifikowania sporządza się protokół przekwalifikowania psa służbowego, którego wzór stanowi załącznik nr 5 do zarządzenia.

7. Przekwalifikowany pies służbowy ma wydawany nowy atest.

8. Pies służbowy, który w trakcie przekwalifikowania nie spełnia warunków nowej specjalności psa służbowego, pozostaje w dotychczasowej specjalności.

§ 32. Szkoleniu doskonalącemu podlegają psy służbowe w okresie od uzyskania po raz pierwszy atestu do dnia wycofania psa służbowego z użycia, z wyłączeniem psów służbowych, o których mowa w § 27 ust. 1 pkt 2. Zakres szkolenia doskonalącego odpowiada specjalności, jaką uzyskał pies służbowy.

§ 33. 1. W szkoleniu doskonalącym uczestniczy przewodnik wraz z psem służbowym.

2. Szkolenie doskonalące ma w szczególności na celu:

- 1) pogłębianie zdobytej wiedzy i kształtowanie nawyków zawodowych, które powinien posiadać przewodnik;
- 2) doskonalenie umiejętności interpretowania zachowań i użycia psa służbowego do wykonywania zadań służbowych;
- 3) utrzymywanie i podwyższanie u psa służbowego zdolności do wykonywania zadań, do których został wyszkolony.

§ 34. 1. Szkolenie doskonalące realizowane jest w formach szkoleń:

- 1) indywidualnych - organizowanych i realizowanych przez przewodnika;
- 2) grupowych - organizowanych doraźnie przez wydział kadr i szkolenia oddziału, realizowanych przez kynologa oddziału, instruktora - selekcyjnera lub inne osoby posiadające stosowne kwalifikacje.

2. Szkolenie doskonalące, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, obejmuje w szczególności:

- 1) utrwalanie przez przewodnika podstawowych zagadnień związanych z kynologią służbową;
- 2) udzielanie instruktażu pozorantom;
- 3) ćwiczenia z tresury;
- 4) dokonanie oceny pracy psa służbowego i odnotowanie ocen uzyskanych przez psa w dzienniku szkolenia i użycia psa służbowego Straży Granicznej, którego wzór określa załącznik nr 6 do zarządzenia, zwany dalej „dziennikiem”;
- 5) odnotowanie ocen, o których mowa w pkt 3, może nastąpić w postaci wklejenia do dziennika arkusza ocen z przeprowadzonego szkolenia doskonalącego, którego wzór określa załącznik nr 7 do zarządzenia.

3. Szkolenie doskonalące, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, prowadzi się według następujących zasad:

- 1) na szkolenie przeznaczona jest jeden dzień w tygodniu, zwany dniem szkoleniowym;
- 2) szkolenie obejmuje 6 jednostek dydaktycznych, przy czym jednostka dydaktyczna wynosi:
  - a) 45 minut dla psów służbowych o specjalnościach wymienionych w § 19 ust. 1 pkt 4,
  - b) 60 minut dla psów służbowych o specjalnościach wymienionych w § 19 ust. 1 pkt 1 - 3.

4. Szkolenie doskonalące, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, obejmuje w szczególności:

- 1) utrwalanie i pogłębianie przez przewodników zagadnień związanych z kynologią służbową;
- 2) zapoznanie przewodników ze zmianami przepisów prawa związanych z kynologią służbową oraz doskonalenie umiejętności sporządzania i wypełniania dokumentacji związanej ze szkoleniem i użyciem psa służbowego;
- 3) zapoznanie przewodników z nowymi formami i metodami działania stosowanymi przez sprawców przestępstw i wykroczeń, których ściganie pozostaje we właściwości Straży Granicznej oraz wypracowanie właściwych kierunków działania przewodnika z psem służbowym;
- 4) realizację wybranych ćwiczeń z tresury.

5. Instruktor – selekcyjner realizuje szkolenie doskonalące, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie rzadziej niż raz na kwartał i dokumentuje jego przeprowadzenie oraz dokonuje oceny pracy psa służbowego w dzienniku.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, szkolenie doskonalące zrealizowane przez instruktora – selekcyjnera zastępuje zaplanowane w tym samym tygodniu szkolenie, ujęte w miesięcznym planie szkolenia doskonalącego, o którym mowa w § 36 ust. 1 pkt 1.

7. Instruktor – selekcyjner prowadzi ewidencję zrealizowanych szkoleń doskonalących zgodnie z załącznikiem nr 8 do zarządzenia.

§ 35. 1. Szkolenie doskonalące organizuje się, nawiązując do rzeczywistych warunków pracy psa służbowego, w różnych dniach tygodnia oraz w różnych porach doby.

2. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności związanych z uzyskaniem przez psa służbowego ocen dostatecznych i niedostatecznych w ramach szkolenia doskonalącego lub sprawowanego nadzoru przez kynologa oddziału, może on wnioskować do właściwego komendanta placówki lub naczelnika wydziału zabezpieczenia działań o zwiększenie ilości dni szkoleniowych celem wyeliminowania niedociągnięć w wyszkoleniu psa służbowego.

3. Szkolenie doskonalące może być realizowane wspólnie z funkcjonariuszami lub pracownikami innych oddziałów albo innych służb.

4. Szkolenie doskonalące niezrealizowane w całości lub w części z powodu skierowania przewodnika do realizacji innych zadań służbowych, należy zrealizować w najbliższym możliwym terminie, odnotowanym wraz ze szczegółowym jego przebiegiem w dzienniku. Termin jego realizacji należy odnotować w miesięcznym planie szkolenia doskonalącego, o którym mowa w § 36 ust. 1 pkt 1.

5. W przypadku realizacji szkolenia doskonalącego, o którym mowa w § 34 ust. 1 pkt 2, nie ma zastosowania ust. 4.

§ 36. 1. Szkolenie doskonalące prowadzi się w oparciu o:

- 1) miesięczny plan szkolenia doskonalącego psa służbowego, zwany dalej „planem szkolenia”, którego wzór stanowi załącznik nr 9 do zarządzenia;
- 2) konspekt do zajęć prowadzonych w ramach szkolenia doskonalącego.

2. Plan szkolenia na szkolenia, o których mowa w § 34 ust. 1:

- 1) pkt 1, na dany miesiąc sporządza przewodnik a zatwierdza komendant placówki albo naczelnik wydziału zabezpieczenia działań;
- 2) pkt 2, sporządza prowadzący zajęcia a zatwierdza naczelnik wydziału kadr i szkolenia.

3. Konspekt do zajęć, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, na szkolenia, o których mowa w § 34 ust. 1:

- 1) pkt 1, sporządza przewodnik a zatwierdza bezpośredni przełożony;
- 2) pkt 2, sporządza prowadzący zajęcia a zatwierdza bezpośredni przełożony.

4. Plan szkolenia zatwierdzony w sposób, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, przekazuje się w formie elektronicznej do wydziału kadr i szkolenia do piątego dnia miesiąca objętego planem szkolenia.

§ 37. 1. Ćwiczenia z tresury realizowane w ramach szkolenia doskonalącego określa załącznik nr 10 do zarządzenia.

2. Ćwiczenia z tresury, o których mowa w ust. 1, prowadzi się z udziałem pozorantów. W przypadku szkolenia, o którym mowa w § 34 ust. 1 pkt 2, osoba prowadząca szkolenie może jednocześnie występować w charakterze pozoranta.

3. Pozorantem w szkoleniu psów tropiących, patrolowo- obronnych i tropiąco – patrolowych nie może być pomocnik przewodnika.

4. Na pozorantów komendant placówki, komendant oddziału wyznacza podległych funkcjonariuszy. W uzasadnionych przypadkach pracownikowi zatrudnionemu w placówce, oddziale, za jego zgodą, można powierzyć pełnienie funkcji pozoranta.

5. W charakterze pozoranta mogą wystąpić również osoby spoza Straży Granicznej w szczególności pracownicy podmiotów świadczących usługi w tym zakresie.

6. Osobie wyznaczonej na pozoranta szczegółowego instruktazu dotyczącego przebiegu ćwiczeń z tresury oraz zachowania warunków bezpieczeństwa udziela, przewodnik lub osoba realizująca szkolenie, o której mowa w § 34 ust. 1 pkt 2.

7. Osoba wyznaczona na pozoranta potwierdza odbycie instruktazu poprzez złożenie:

- 1) czytelnego podpisu w dzienniku - w przypadku, o którym mowa w § 34 ust. 1 pkt 1;
- 2) oświadczenia - w przypadku, o którym mowa w § 34 ust. 1 pkt 2.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, przewodnik wpisuje pozoranta z imienia i nazwiska.

§ 38. Podczas szkolenia doskonalącego, obowiązują następujące metody i reguły stosowane w tresurze psów służbowych:

- 1) w czasie szkolenia stwarza się sytuacje rzeczywiste, w których pies służbowy poszukuje ukrytego pozoranta lub przedmiotu - praca ta powinna zakończyć się dla psa służbowego wynikiem pozytywnym;
- 2) ćwiczenia związane z reakcją na strzały organizuje się minimum raz w roku, ale nie częściej niż raz na dwa miesiące (w dzień lub w nocy), łącząc je z innymi ćwiczeniami wskazanymi w załączniku nr 10;
- 3) w przypadku szkolenia psów służbowych, które uzyskały specjalności wymienione w § 19 ust. 1 pkt 4:
  - a) jako podstawowe stosuje się próbki szkoleniowe materiałów wybuchowych, substancji narkotycznych lub wyrobów tytoniowych będących w dyspozycji oddziału,
  - b) z oryginalnymi próbkami materiałów wybuchowych lub środków narkotycznych przechowuje się w słoiku pochłaniacze zapachu - sączki, które mogą być wykorzystywane w szkoleniu doskonalącym psów służbowych i w służbie do motywowania psa służbowego w wykonywanej pracy węchowej,
  - c) sączków nie wolno wykorzystywać w szkoleniu zespołów z PWMW,
  - d) szkolenie prowadzone z wykorzystaniem pochłaniaczy zapachów nie może przekraczać 50% czasu przeznaczonego na szkolenie,
  - e) próbki szkoleniowe należy pobierać przy pomocy dużych peset lub jednorazowych rękawiczek,
  - f) próbki szkoleniowe ukrywa odpowiednio poinstruowany pozorant, w różnych warunkach, uwzględniających środowisko pracy psa służbowego,
  - g) w ćwiczeniach należy stosować zapachy zwodnicze i maskowanie,
  - h) należy chronić próbki szkoleniowe przed zanieczyszczeniem i skażeniem innymi zapachami;
- 4) do szkolenia psów służbowych stosuje się sprzęt wydany przewodnikowi na podstawie przepisów w sprawie wyposażenia specjalnego i umundurowania specjalnego funkcjonariuszy;
- 5) nie wykonuje się ćwiczeń sprawnościowych z psami służbowymi, których stan zdrowia potwierdzony opinią lekarza weterynarii nie pozwala na wykonywanie tych ćwiczeń.

§ 39.1. Pies służbowy, który planowany jest do szkolenia doskonalącego powinien zakończyć wykonywanie zadań służbowych co najmniej 8 godzin przed szkoleniem.

2. Na czas szkolenia doskonalącego przewodnika wraz z psem służbowym zwalnia się z wykonywania innych zadań służbowych.

§ 40.1. Szkolenie jeźdźców realizowane jest poprzez:

- 1) szkolenie dla kandydatów na jeźdźców;
- 2) szkolenie doskonalące dla jeźdźców i koni służbowych.

2. Szkolenia, o których mowa w ust. 1, prowadzone są w oddziale przez hipologa oddziału i lub instruktora jazdy konnej.

§ 41.1. Szkolenie dla kandydatów na jeźdźców, obejmujące naukę jazdy konnej i prawidłowe wykonywanie zadań służbowych z użyciem koni służbowych, realizowane jest w oparciu o program szkolenia, zatwierdzany przez komendanta oddziału.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, kończy się egzaminem uprawniającym jeźdźca do samodzielnej jazdy konnej podczas wykonywania zadań służbowych w Straży Granicznej, przeprowadzanym przez komisję powołaną przez komendanta oddziału, w którym realizowane jest szkolenie.

3. Funkcjonariusze, którzy ukończyli szkolenie, o którym mowa w ust. 1, otrzymują zaświadczenie, którego wzór stanowi załącznik nr 11 do zarządzenia.

§ 42. Szkolenie koni służbowych realizowane jest poprzez:

- 1) szkolenie ogólne dla koni służbowych;

2) szkolenie doskonalące dla jeźdźców i koni służbowych.

§ 43. 1. Szkolenie ogólne dla koni służbowych ma na celu przygotowanie ich przez hipologa oddziału lub instruktora jazdy konnej do warunków, w których wykorzystywane będą do realizacji zadań Straży Granicznej.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, kończy się testem zdolności użytkowej konia służbowego i wydaniem zaświadczenia, dotyczącego przydatności konia służbowego do realizacji zadań Straży Granicznej.

§ 44. 1. Zaświadczenie, o którym mowa w § 43 ust. 2, wydaje komendant oddziału, w którym realizowane było szkolenie koni służbowych, na okres do 24 miesięcy. Wzór zaświadczenia stanowi załącznik nr 12 do zarządzenia.

2. Przedłużenie terminu ważności zaświadczenia następuje po uzyskaniu pozytywnego wyniku z testu zdolności użytkowej konia służbowego.

3. Test, o którym mowa w ust. 2, przeprowadza komisja powołana przez komendanta oddziału, w skład której wchodzi: hipolog oddziału lub instruktor jazdy konnej, przedstawiciel wydziału kadr i szkolenia oraz lekarz weterynarii.

4. W przypadku negatywnego wyniku z testu, o którym mowa w ust. 2, komisja wymieniona w ust. 3 wnioskuje o skierowanie konia służbowego na szkolenie, o którym mowa w § 43 ust. 1. Ponowne uzyskanie negatywnego wyniku z testu potwierdza się wydaniem zaświadczenia, o którym mowa w § 43 ust. 2.

5. W przypadku stwierdzenia przez lekarza weterynarii braku możliwości poprawy kondycji zdrowotnej konia służbowego lub objawów uwiądu starczego, uniemożliwiających użycie konia w służbie, sporządza się opinię lekarsko - weterynaryjną z wnioskiem o wycofanie konia służbowego z użycia.

§ 45. Szkolenie doskonalące dla jeźdźców i koni służbowych ma na celu:

- 1) utrwalenie umiejętności nabytych przez jeźdźcę podczas szkolenia, o którym mowa w § 40 ust. 1 pkt 1, podwyższanie umiejętności jazdy konnej w trudnym terenie, zintegrowanie jeźdźcy z nowo przydzielonym koniem służbowym lub doskonalenie innych posiadanych umiejętności;
- 2) utrzymanie u koni służbowych wymaganej zdolności użytkowej.

§ 46. 1. Szkolenie doskonalące dla jeźdźców i koni służbowych realizowane jest w formie szkoleń grupowych organizowanych przez wydział kadr i szkolenia, prowadzonych przez hipologa oddziału lub instruktora jazdy konnej, w oparciu o:

- 1) plan szkolenia jeźdźców i koni służbowych;
- 2) konspekt do zajęć.

2. Plan szkolenia jeźdźców i koni służbowych sporządza prowadzący zajęcia hipolog oddziału lub instruktor jazdy konnej, a zatwierdza komendant oddziału, w którym realizowane będzie szkolenie.

3. Plan szkolenia jeźdźców i koni służbowych określa w szczególności kwartalny wymiar szkolenia jeźdźców i koni służbowych.

4. Zasady sporządzania oraz aktualizowania dokumentacji, o której mowa w ust. 1, określają przepisy w sprawie zakresu oraz szczegółowych zasad szkolenia funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej.

§ 47. W zakresie nieuregulowanym zarządzeniem, do szkolenia przewodników zwierząt służbowych oraz szkolenia zwierząt służbowych stosuje się przepisy w sprawie zakresu oraz szczegółowych zasad szkolenia funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej.

Rozdział 4

Sposób i tryb przekazywania psów służbowych i koni służbowych między jednostkami organizacyjnymi Straży Granicznej

§ 48. 1. Z wnioskiem o przekazanie psa służbowego innemu przewodnikowi w ramach oddziału może wystąpić:

- 1) komendant placówki;
- 2) naczelnik wydziału zabezpieczenia działań;
- 3) kynolog oddziału.

2. Wniosek kieruje się do komendanta oddziału.

3. Po akceptacji wniosku komendant oddziału zwraca się do dyrektora Biura Kadr i Szkolenia o wyrażenie zgody na przekazanie psa służbowego i po jej uzyskaniu powołuje komisję, w skład której wchodzi:

- 1) kynolog oddziału lub naczelnik wydziału kadr i szkolenia;
- 2) przedstawiciele placówki lub wydziału zabezpieczenia działań przekazujący oraz przyjmujący psa służbowego.

4. Komisja, o której mowa w ust. 3, sporządza protokół przekazania psa służbowego, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 147zh ustawy, na podstawie którego przekazywany jest pies służbowy.

§ 49. 1. Komendant oddziału występuje do dyrektora Biura Kadr i Szkolenia z wnioskiem o przekazanie psa służbowego kandydatowi na przewodnika lub czasowo – kynologowi oddziału w ramach danego oddziału.

2. Po akceptacji wniosku, o którym mowa w ust. 1, komendant oddziału powołuje trzyosobową komisję, o której mowa w § 48 ust. 3, która sporządza protokół przekazania psa służbowego, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 147zh ustawy, na podstawie którego przekazywany jest pies służbowy.

§ 50. 1. Psa służbowego można przekazać pomiędzy oddziałami w przypadku:

- 1) przeniesienia przewodnika psa służbowego do dalszego pełnienia służby, na stanowisku służbowym obejmującym swym zakresem obowiązki związane z używaniem psa służbowego w innym oddziale;
- 2) braku możliwości przekazania psa służbowego w ramach oddziału.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, komendant oddziału, z którego przekazywany jest pies, występuje do dyrektora Biura Kadr i Szkolenia z wnioskiem o jego przekazanie.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, komendant oddziału, z którego przekazywany jest pies, występuje do dyrektora Biura Kadr i Szkolenia z wnioskiem wskazującym oddziały, zainteresowane przyjęciem psa służbowego.

4. Przekazanie psa służbowego następuje na podstawie protokołu przekazania psa służbowego, określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 147zh ustawy.

§ 51. W przypadku, gdy jeździec nie może wykonywać dotychczasowych obowiązków służbowych, powierzony temu jeźdźcowi koń służbowy jest przekazywany, za zgodą komendanta oddziału innemu jeźdźcowi. Po przekazaniu konia innemu jeźdźcowi sporządza się protokół przydzielenia konia służbowego, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 147zh ustawy.

Rozdział 5

Sposób prowadzenia ewidencji psów służbowych i ewidencji koni służbowych

§ 52. Ośrodek szkolenia obowiązany jest:

- 1) nadać każdemu zakupionemu psu nazwę i numer ewidencyjny;
- 2) wpisać psa do prowadzonej w ośrodku szkolenia książki ewidencji psów nabywanych do celów służbowych, której wzór określa załącznik nr 13 do zarządzenia.

§ 53. 1. Oddział prowadzi ewidencję przekazanych psów służbowych w formie książki ewidencji psów służbowych oddziału, której wzór określa załącznik nr 14 do zarządzenia.

2. Podstawą wpisania psa służbowego do książki ewidencji psów służbowych oddziału jest protokół zdawczo-odbiorczy psa służbowego, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 147zh ustawy.

3. Biuro Kadr i Szkolenia prowadzi książkę ewidencji psów służbowych Straży Granicznej, której wzór określa załącznik nr 15 do zarządzenia.

4. Zmian w książce, o której mowa w ust. 3, dokonuje się na podstawie:

- 1) przesłanego przez ośrodek szkolenia wykazu psów, które ukończyły szkolenie, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1;
- 2) przesłanych przez oddziały protokołów zdawczo-odbiorczych psa służbowego lub innych dokumentów.

§ 54. 1. Nowo nabytym koniom nadaje się w oddziale numer służbowy.

2. Hipolog oddziału obowiązany jest do zorganizowania dla konia nabytego przez oddział, właściwych warunków bytowych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 12 ust. 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt.

§ 55. 1. W oddziale posiadającym konie służbowe prowadzi się książkę ewidencji koni służbowych oddziału, której wzór określa załącznik nr 16 do zarządzenia.

2. Jeździec ewidencjonuje w dzienniku szkolenia i użycia konia służbowego Straży Granicznej, przebieg służby z użyciem konia służbowego oraz przebieg szkolenia doskonalącego dla jeźdźców i koni służbowych. Wzór dziennika szkolenia i użycia konia służbowego Straży Granicznej określa załącznik nr 17 do zarządzenia.

§ 56. 1. Dziennik szkolenia i użycia konia służbowego, o którym mowa w § 55 ust. 2, wystawiany jest przez wydział kadr i szkolenia.

2. W dzienniku, o którym mowa w ust. 1, ewidencjonuje się:

- 1) przebieg służby z użyciem konia służbowego;
- 2) przebieg doskonalenia zawodowego jeźdźcy i konia służbowego.

3. Wpisów do dziennika, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na bieżąco, niezwłocznie po zakończeniu szkolenia lub służby, do której był używany koń służbowy, albo zakończeniu sprawdzenia lub kontroli z zakresu hipologii służbowej.

4. W przypadku zagubienia albo zniszczenia dziennika, o którym mowa w ust. 1, nowy dokument wystawiany jest przez wydział, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 6

Sposób współpracy między jednostkami organizacyjnymi Straży Granicznej w trakcie realizacji nadzoru nad sposobem sprawowania opieki nad psami służbowymi

§ 57. 1. W przypadku delegowania do czasowego pełnienia służby przewodnika wraz z psem służbowym do innego oddziału na okres powyżej 6 miesięcy za realizację nadzoru nad sprawowaniem opieki nad psem służbowym odpowiada kynolog oddziału, do której został delegowany przewodnik z psem służbowym, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 147zh ustawy.

2. Z nadzoru, o którym mowa w ust. 1, kynolog oddziału sporządza notatkę służbową, którą po zatwierdzeniu przez komendanta oddziału, do którego został delegowany przewodnik wraz z psem służbowym, przesyła do macierzystego oddziału tego przewodnika.

Rozdział 7

Zasady wykonywania zadań Straży Granicznej z użyciem zwierząt służbowych

§ 58. Ośrodek szkolenia wydaje:

- 1) dziennik, o którym mowa § 34 ust. 2 pkt 4;
- 2) książkę psa służbowego, której wzór określony jest w przepisach wydanych na podstawie art. 147 zh ustawy;
- 3) atest, o którym mowa § 28 ust. 1;
- 4) wyposażenie i sprzęt dla psów nowo zakupionych, po zakończeniu szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1.

§ 59. 1. W dzienniku ewidencjonuje się:

- 1) przebieg służby z psem służbowym;
- 2) przebieg:
  - a) egzaminu przeprowadzonego na zakończenie szkoleń, o których mowa w § 19 ust. 2 pkt 1- 3,
  - b) szkolenia okresowego, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 4,
  - c) szkolenia doskonalącego, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 5,

- d) szkolenia bieżącego, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 6;
- 3) wyniki przeprowadzonej procedury zatwierdzenia zespołu z PWMW, o której mowa w przepisach Unii Europejskiej ustanawiających szczegółowe środki w celu wprowadzenia w życie wspólnych podstawowych norm ochrony lotnictwa cywilnego;
- 4) przypadki, w których nie przeprowadzono w terminie planowego szkolenia doskonalącego wraz ze wskazaniem terminów, w których to szkolenie zostało następnie przeprowadzone oraz opisem jego przebiegu, z zastrzeżeniem § 35 ust. 4;
- 5) przebieg opieki nad psem służbowym;
- 6) dane pomocnika przewodnika (imię, nazwisko i stopień służbowy) i okres, na jaki został on wyznaczony do sprawowania opieki nad psem służbowym w zastępstwie przewodnika;
- 7) fakt poinformowania pomocnika przewodnika o sposobie karmienia oraz innych istotnych sprawach związanych z opieką nad psem służbowym w czasie nieobecności przewodnika.

2. Przeprowadzający sprawdzenie lub kontrolę z zakresu kynologii służbowej dokonuje wpisów do dziennika dotyczących wyników tych sprawdzeń i kontroli, niezwłocznie po ich zakończeniu.

3. Wpisów do dziennika dokonuje się na bieżąco, niezwłocznie po zakończeniu opieki, szkolenia doskonalącego i służby z psem służbowym. Po każdym odbytym szkoleniu przewodnika z psem służbowym w ośrodku szkolenia, prowadzący szkolenie dokonuje wpisu do dziennika ocen uzyskanych z tego szkolenia oraz zamieszcza w nim ewentualne uwagi dotyczące użycia do służby psa służbowego.

§ 60. W przypadku zagubienia albo zniszczenia atestu, o którym mowa w § 28 ust. 1, komendant ośrodka szkolenia, na wniosek komendanta oddziału, wystawia jego duplikat.

§ 61. W postępowaniu z psem służbowym obowiązują w szczególności, następujące zasady:

- 1) chorego lub przemęczonego psa służbowego nie wolno wykorzystywać do realizacji zadań służbowych i szkoleń, o których w § 19 ust. 2;
- 2) nie można zezwalać na podawanie psu służbowemu smakołyków przez osoby inne niż przewodnik tego psa, czy też na jego drażnienie, jeżeli nie jest to przewidziane w konspekcie do zajęć odbywających się w ramach szkolenia.

§ 62. 1. Zabronione jest dopuszczanie do pokrycia psa służbowego - suki i wykorzystywanie psa służbowego do reprodukcji.

2. W celu niedopuszczenia do przypadkowego pokrycia psa służbowego - suki:

- 1) przewodnik opiekujący się psem służbowym - suką obowiązany jest zwracać na nią szczególną uwagę w okresie rui;
- 2) w okresie rui można odstąpić od użycia psa służbowego - suki do wykonywania zadań służbowych zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii;
- 3) kojec psa służbowego - suki należy zabezpieczać w taki sposób, aby nie mogła ona uciec lub aby nie dostała się do jej kojca inny pies.

3. O fakcie pokrycia psa służbowego - suki lub stwierdzeniu u niej ciąży, przewodnik obowiązany jest niezwłocznie zameldować bezpośredniemu przełożonemu, który po zasięgnięciu opinii kynologa oddziału, określa dalszy tok postępowania w odniesieniu do tego psa służbowego.

§ 63. W przypadku choroby psa służbowego, jego przewodnik niezwłocznie powiadamia o tym bezpośredniego przełożonego oraz kynologa oddziału i postępuje zgodnie z ich wskazaniem.

§ 64. 1. Przewodnik psa służbowego oraz pomocnik przewodnika sprawuje opiekę nad psem służbowym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 116 ust. 2 ustawy.

2. Pomocnika przewodnika wyznaczają w:

- 1) placówce - komendant placówki;
- 2) ośrodka szkolenia - komendant ośrodka szkolenia;
- 3) wydziale zabezpieczenia działań – naczelnik.

3. Pomocnik przewodnika nie może:

- 1) używać psa służbowego do służby;
- 2) szkolić psa służbowego.

§ 65. W celu zapewnienia właściwej opieki nad psem służbowym, jego szkolenia i użycia do służby, przewodnikowi wydaje się środki czystości oraz umundurowanie i wyposażenie, zgodnie z zestawem należności przysługującym mu na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 75 ust. 3 ustawy.

§ 66. 1. Przewodnik odpowiada za ilość, stan i konserwację powierzonego mu wyposażenia psa służbowego oraz sprzętu do jego szkolenia.

2. W celu utrzymania we właściwym stanie wyposażenia i sprzętu, o których mowa w ust. 1, należy:

- 1) po zakończeniu służby, szkolenia lub kursu z użyciem psa służbowego sprawdzić stan tego wyposażenia lub sprzętu;
- 2) wyposażenie lub sprzęt mokry wysuszyć i oczyścić.

3. O uszkodzeniach i brakach wyposażenia i sprzętu przewodnik powiadamia niezwłocznie bezpośredniego przełożonego.

§ 67. 1. Przy planowaniu służby przewodnika uwzględnia się, w ramach czasu służby, okres adaptacji do nowych warunków służby, obejmujący 10 kolejnych służb z psem służbowym w przypadku przekazania psa służbowego do oddziału po zakończeniu szkolenia, o którym mowa w § 19 ust. 2 pkt 1.

2. Przy planowaniu służby przewodnika można uwzględnić w ramach czasu służby, okres adaptacji do nowych warunków służby w przypadku:

- 1) przeniesienia przewodnika, wraz z psem służbowym, do służby w innym miejscu;
- 2) przekazania psa służbowego innemu przewodnikowi.

3. Decyzję w przypadkach wymienionych w ust. 2, podejmuje kynolog oddziału, określając wymiar okresu adaptacji i sposobu jej realizacji.

4. W trakcie okresu adaptacji szkolenie doskonalące i użycie psa służbowego do służby planuje się w sposób umożliwiający:

- 1) stopniowe dostosowanie się psa służbowego do funkcjonowania w nowych warunkach;
- 2) zakończenie z wynikiem pozytywnym szkolenia doskonalącego przy jednoczesnym nie narażaniu tego psa na dodatkowy stres np. związany z dużym natężeniem ruchu pojazdów lub osób.

5. Jeżeli po zakończonym okresie adaptacji pies służbowy ma trudności z dostosowaniem się do nowego miejsca lub przewodnika, dalsze postępowanie z tym psem określa kynolog oddziału.

§ 68. Planując służbę przewodnika z użyciem psa służbowego, należy:

- 1) zapewnić przewodnikowi możliwość napojenia psa służbowego i w razie potrzeby, wyprowadzenia tego psa w celu załatwienia potrzeb fizjologicznych;
- 2) w ramach czasu służby przewodnika przydzielić w miesiącu 4 godziny w celu przeprowadzenia:
  - a) dezynfekcji budy i wybiegu oraz sprzątanie legowiska w miejscu utrzymywania psa służbowego,
  - b) okresowych przeglądów weterynaryjnych psa służbowego,
  - c) pracy kancelaryjnej.

§ 69. 1. Przewodnik obowiązany jest do użycia psa służbowego podczas służby w taki sposób, aby nie dopuścić do jego przemęczenia psychofizycznego.

2. Czas efektywnego użycia psa służbowego podczas służby oraz liczbę i długość przerw ustala przewodnik, uwzględniając warunki tej służby, a w szczególności warunki atmosferyczne i natężenie bodźców zewnętrznych.

3. Podczas służby z użyciem psa służbowego, przewodnik powinien posiadać wyposażenie i sprzęt tego psa niezbędny do prawidłowego pełnienia służby oraz środki opatrunkowe.

4. W przypadku użycia psa służbowego, skutkującego obowiązkiem sporządzenia notatki służbowej z użycia psa służbowego przewodnik:

- 1) dokonuje oględzin miejsca, w którym będzie wykorzystywany pies służbowy z zachowaniem wymaganych środków ostrożności, z wyłączeniem sytuacji określonych w przepisach określających prowadzenie bojowych działań minersko-pirotechnicznych w Straży Granicznej;
- 2) jeżeli zachodzi taka potrzeba, może zażądać od kierującego działaniami:
  - a) usunięcia z miejsca, w którym będzie użyty pies służbowy, ludzi, pojazdów lub zwierząt,
  - b) wyznaczenia asysty na okres użycia psa służbowego,
  - c) wywietrzenia pomieszczenia, w którym ma być użyty pies służbowy o specjalności, o której mowa w § 19 ust. 1 pkt 4, z wyłączeniem sytuacji określonych w przepisach określających prowadzenie bojowych działań minersko-pirotechnicznych w Straży Granicznej.

§ 70. 1. Przewodnik, po powrocie ze służby z użyciem psa służbowego, zobowiązany jest do:

- 1) przeprowadzenia oględzin tego psa, ze szczególnym zwróceniem uwagi na stan opuszek palcowych, błony śluzowej nosa i małżowin usznych;
- 2) wyczyszczenia i wysuszenia (konserwacji) wyposażenia i sprzętu tego psa.

2. W przypadku stwierdzenia w trakcie oględzin skaleczeń lub odmrożeń części ciała psa służbowego, przewodnik powinien niezwłocznie powiadomić o tym bezpośredniego przełożonego oraz kynologa oddziału, którzy określą dalszy tok postępowania.

§ 71. 1. Przewodnik zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z użycia psa służbowego niezwłocznie po zakończeniu użycia psa służbowego, w przypadku:

- 1) gdy pies służbowy ujawnił miejsce ukrycia substancji narkotycznych, materiałów wybuchowych lub broni, wyrobów tytoniowych lub prawdopodobne miejsce ich wcześniejszego przechowywania;
- 2) użycia psa służbowego jako środka przymusu bezpośredniego;
- 3) gdy pies służbowy, w wyniku tropienia, wskazał trasę prawdopodobnego marszu lub kierunku odejścia osoby poszukiwanej;
- 4) gdy w wyniku użycia psa służbowego do patrolowania terenu (rewirowania), tropienia, zasadzki, przeszukania miejsc, pomieszczeń lub środków transportu doszło do ujawnienia osoby lub odnalezienia przedmiotu;
- 5) użycia psa służbowego podczas realizacji czynności służbowych na polecenie przełożonego.

2. Wzór notatki służbowej z użycia psa służbowego określa załącznik nr 18 do zarządzenia.

3. Nie sporządza się notatki służbowej z użycia psa służbowego, jeśli użycie psa w przypadkach określonych w ust. 1, było związane z realizacją działań pozorowanych, również we współpracy z innymi służbami.

4. W przypadku, gdy na podstawie obowiązujących przepisów pies służbowy, za zgodą:

- 1) komendanta oddziału - w przypadku psów służbowych będących w dyspozycji wydziału zabezpieczenia działań;
- 2) komendanta placówki - w przypadku psów służbowych będących w dyspozycji tej placówki
  - wykorzystywany jest w ramach pomocy udzielanej przez Straż Graniczną innym instytucjom, organom lub osobom, decyzję dotyczącą sposobu i metod postępowania z psem służbowym podejmuje przewodnik.

5. Sposób i metody postępowania, o których mowa w ust. 4, powinny być zgodne z przepisami obowiązującymi w tym zakresie w Straży Granicznej, jeżeli przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

6. W przypadkach, o których mowa w ust. 4, przewodnik po uzyskaniu od kierującego działaniami informacji niezbędnych do wykonania zadania w ramach użycia psa służbowego, wykonuje czynności wymienione w § 69 ust. 4.

7. Notatkę, o której mowa w ust. 1, przewodnik przedstawia osobie kierującej działaniami (czynnościami) podejmowanymi w ramach pełnienia służby z użyciem psa służbowego lub innej upoważnionej w tym zakresie osobie, która potwierdza na piśmie, że zapoznała się z jej treścią.

8. W przypadku nie uzyskania potwierdzenia, o którym mowa w ust. 7, przewodnik dokonuje na notatce, o której mowa w ust. 1, adnotacji wyjaśniającej przyczynę braku uzyskania potwierdzenia.

§ 72. Chorego konia służbowego nie wolno używać do służby i szkolenia.

§ 73. 1. Codzienna pielęgnacja konia służbowego polega na:

- 1) dokonaniu przeglądu konia służbowego, w tym stanu jego skóry, oczu, uszu, błon śluzowych nosa ze szczególnym zwróceniem uwagi na stan kończyn, puszek kopytowej, podkucia i kłębu;
- 2) czyszczeniu konia służbowego.

2. Jeździec, po powrocie ze służby z użyciem konia służbowego, obowiązany jest do:

- 1) przeprowadzenia oględzin tego konia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na stan kończyn, puszek kopytowej, kłębu, miejsca przebiegania popręgu;
- 2) wyczyszczenia, wysuszenia lub ewentualnej konserwacji wyposażenia i sprzętu tego konia.

3. W przypadku stwierdzenia w trakcie oględzin, o których mowa w ust. 2 pkt 1, skaleczeń konia służbowego, jeździec powinien niezwłocznie powiadomić o tym bezpośredniego przełożonego i hipologa oddziału.

4. Opiekę nad koniem służbowym wykonuje się z wykorzystaniem umundurowania specjalistycznego i wyposażenia specjalnego.

§ 74. 1. Jeździec odpowiada za ilość, stan i konserwację powierzonego mu wyposażenia konia służbowego oraz sprzętu do jego szkolenia.

2. W celu utrzymania wyposażenia i sprzętu, o których mowa w ust. 1, we właściwym stanie należy:

- 1) po zakończeniu służby z użyciem konia służbowego lub szkolenia tego konia sprawdzić stan tego wyposażenia lub sprzętu;
- 2) mokre wyposażenie i sprzęt wysuszyć, oczyścić oraz, w miarę potrzeby, natłuścić smarem do konserwacji skóry.

3. O uszkodzeniach i brakach wyposażenia i sprzętu, o których mowa w ust. 1, jeździec powiadamia niezwłocznie bezpośredniego przełożonego.

§ 75. W oddziale posiadającym konie służbowe prowadzi się:

- 1) książkę konia służbowego Straży Granicznej, zawierającą rejestr szczepień, informacje o odrobaczeniu, kontrolach lekarskich i podanych lekach, której wzór określa załącznik nr 19 do zarządzenia;
- 2) książkę kucia konia służbowego Straży Granicznej, której wzór określa załącznik nr 20 do zarządzenia;
- 3) teczkę ewidencji konia służbowego zawierającą, w szczególności:
  - a) paszport konia, wydany na podstawie przepisów w sprawie systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt,
  - b) protokół przydzielenia konia służbowego, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 147z ustawy,
  - c) protokół wycofania konia służbowego, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 147z ustawy.

§ 76. 1. Książkę konia służbowego Straży Granicznej, o której mowa § 75 ust. 1, wydaje się za pokwitowaniem jeźdźcowi po zakwalifikowaniu konia do realizacji zadań Straży Granicznej.

2. Jeździec zobowiązany jest:

- 1) przedstawiać książkę lekarzowi weterynarii podczas wizyt z chorym koniem, przeglądów profilaktycznych i szczepień ochronnych;
- 2) chronić książkę przed jej zgubieniem lub zniszczeniem.

§ 77. 1. W przypadku podejrzenia zachorowania konia służbowego przed jego osiodłaniem, należy odstąpić od tej czynności, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, należy również udzielić mu pierwszej pomocy, informując o tym bezpośredniego przełożonego.

2. W przypadku podejrzenia zachorowania konia służbowego w czasie jazdy, należy przerwać ją i dokonać oględzin konia służbowego, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, należy również rozsiodłać go i udzielić mu pierwszej pomocy, informując o tym bezpośredniego przełożonego.

3. Każdą wizytę lekarza weterynarii dokumentuje się poprzez dokonanie wpisu w książce konia służbowego Straży Granicznej, o której mowa w § 75 pkt 1.

§ 78. 1. Zasady pełnienia służby granicznej i prowadzenia działań granicznych z użyciem konia służbowego określają odrębne przepisy dotyczące sposobu pełnienia służby granicznej i prowadzenia działań granicznych w Straży Granicznej.

2. Do pełnienia służby granicznej lub prowadzenia działań granicznych z użyciem koni służbowych, wyznacza się, w miarę możliwości, co najmniej dwóch jeźdźców.

3. Planując jeźdźca do wykonania zadań służbowych z użyciem konia służbowego należy uwzględnić jedną godzinę na siodłanie, rozsiodłanie oraz toaletę tego konia.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 79. 1. Dotychczas stosowane książki ewidencji psów służbowych i koni służbowych, dzienniki użycia psa służbowego i konia służbowego stosuje się do czasu wyczerpania posiadanych zapasów.

2. Dokumentacja, której prowadzenie rozpoczęto na podstawie dotychczasowych przepisów może być prowadzona na dotychczasowych zasadach do czasu jej zakończenia.

3. Atesty wydane na podstawie przepisów zarządzenia, o którym mowa w § 80 ust. 1, zachowują ważność do końca terminów określonych w tych atestach.

§ 80. Traci moc:

- 1) zarządzenie nr 28 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad szkolenia przewodników zwierząt, które wykorzystywane są do realizacji zadań Straży Granicznej, szkolenia tych zwierząt, a także norm wyżywienia zwierząt (Dz. Urz. KGSG poz. 21, z 2014 r. poz. 36 oraz z 2020 r. poz. 17 i 47);
- 2) regulamin nr 2 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 26 lutego 2010 r. w sprawie sposobu pełnienia służby w zakresie wykonywania opieki nad zwierzętami służbowymi zwierząt (Dz. Urz. KGSG poz. 27, z 2012 r. poz. 23, z 2013 r. poz. 79 oraz z 2014 r. poz. 32).

§ 81. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 21 grudnia 2021 r.

Komendant Główny Straży Granicznej

w z. gen. bryg. SG Jacek BAJGER

Załączniki do zarządzenia nr 54
Komendanta Głównego Straży Granicznej
z dnia 21 grudnia 2021 r.
Załącznik nr 1

WZÓR

RZECZPOSPOLITA POLSKA

STRAŻ GRANICZNA

.....
Ośrodek Szkolenia SG

ZAŚWIADCZENIE

Pan/i .....
(stopień, imię i nazwisko)
urodzony(a) dnia ..... w m. ....
w terminie od ..... do ..... uczestniczył(a) w
**SZKOLENIU SPECJALISTYCZNYM Z
ZAKRESU KYNOLOGII SŁUŻBOWEJ**
w specjalności .....
(specjalność w jakiej wyszkolony został przewodnik wraz z psem służbowym)
w trybie .....
Dnia ..... złożył(a) egzamin
i uzyskał ocenę .....

m.p.

**KOMENDANT
OŚRODKA SZKOLENIA SG**

Nr ewid. zaświadczenia .....

..... dnia .....
miejsowość

Załącznik nr 2

WZÓR

RZECZPOSPOLITA POLSKA STRAŻ GRANICZNA

.....
Ośrodek Szkolenia SG

ZAŚWIADCZENIE

Pan/i .....
(stopień, imię i nazwisko)
urodzony(a) dnia ..... w m. ....
w terminie od ..... do ..... uczestniczył(a) w
SZKOLENIU WSTĘPNYM
w trybie .....
Dnia ..... złożył(a) egzamin
i uzyskał ocenę .....

m.p.

**KOMENDANT
OŚRODKA SZKOLENIA SG**

Nr ewid. zaświadczenia .....

..... dnia .....
miejsowość

Załącznik nr 3

WZÓR

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
STRAŻ GRANICZNA**

Ośrodek Szkolenia SG

ZAŚWIADCZENIE

Pan/i .....
(stopień, imię i nazwisko)

urodzony(a) dnia ..... w m. ....

w terminie od ..... do ..... uczestniczył(a) w

KURSIE DOSKONAŁĄCO - ATESTACYJNYM

w specjalności .....
(specjalność w jakiej wyszkolony został przewodnik wraz z psem służbowym)

w trybie .....

Dnia ..... złożył(a) egzamin
i uzyskał ocenę .....

m.p.

**KOMENDANT
OŚRODKA SZKOLENIA SG**

Nr ewid. zaświadczenia .....

..... dnia .....
miejsowość

Załącznik nr 4

Wzór atestu

STRAŻ GRANICZNA

**ATEST
PSA SŁUŻBOWEGO**

pierwsza strona

.....
stopień, imię i nazwisko przewodnika

.....
numer zaświadczenia

.....
specjalność psa

.....
nazwa i numer ewidencyjny psa

.....
numer mikroczipu

.....
płeć psa

.....
rasa psa

.....
data urodzenia psa

druga strona

Atest ważny do dnia:	
	m.p.
Data adnotacji:	

Atest ważny do dnia:	
	m.p.
Data adnotacji:	

Atest ważny do dnia:	
	m.p.
Data adnotacji:	

trzecia strona

Atest ważny do dnia:	
	m.p.
Data adnotacji:	

Atest ważny do dnia:	
	m.p.
Data adnotacji:	

Inne adnotacje:

czwarta strona

Załącznik nr 5**WZÓR**
(Format A-4)**PROTOKÓŁ PRZEKWALIFIKOWANIA PSA SŁUŻBOWEGO**

W ramach szkolenia ..... realizowanego w dniach..... r., zgodnie z decyzją nr ..... Dyrektora Biura Kadr i Szkolenia Komendy Głównej Straży Granicznej z dnia ..... w sprawie ....., dokonano przekwalifikowania psa służbowego o nazwie ..... nr ewid. .... mikroczipu ..... ze specjalności ..... na specjalność .....

W trakcie egzaminu prowadzonego na zakończenie szkolenia przewodnik z psem służbowym uzyskali ocenę:

m.p.

.....
/podpis komendanta ośrodka szkolenia/**Rozdzielnik:**

- Egz. nr 1 – Biuro Kadr i Szkolenia KG SG
- Egz. nr 2 – ..... Oddział Straży Granicznej
- Egz. nr 3 – a/a

Załącznik nr 6**WZÓR**

(Format A- 4)
(Strona pierwsza)

**DZIENNIK
SZKOLENIA I UŻYCIA PSA SŁUŻBOWEGO
STRAŻY GRANICZNEJ**

Nazwa psa ..... Nr ewid. ....Nr mikroczipu.....

(strona druga i kolejne)

Lp.	Data	Godz.		Miejsce szkolenia /służby	Rodzaj przeprowadzonego szkolenia	Kto udzielił pomocy w szkoleniu	Uwagi ogólne
		od	do				
1	2	3		4	5	6	7

Załącznik nr 7

Arkusz ocen z przeprowadzonego szkolenia doskonalącego psa służbowego

Szkolenie doskonalące	<u>Ćwiczenia ogólnego posłuszeństwa:</u>	<u>Ćwiczenia z zakresu pracy węchowej:**</u>
Data szkolenia:	równaj	przeszukiwanie pomieszczeń .....
Godziny:	do mnie	przeszukiwanie samochodowych środków trans. .....
Nazwa/gramatura próbki	do nogi	.....
.....	siad	przeszukiwanie kolejowych środków transportu albo jednostek pływających***.....
.....	waruj	przeszukiwanie bagaży .....
<u>Ćwiczenia z zakresu obrony*</u>	stój	.....
pościg i zatrzymanie uciekającego	aport	przeszukiwanie lotniczych środków transportu*** .....
pilnowanie osób	zostań	przeszukiwanie terenu .....
zewnętrzne obszukanie i doprowadzenie osoby zatrzymanej	zatrzymanie w ruchu	rozpoznawanie przedmiotów .....
obrona przewodnika	zmiana tempa	rozpoznawanie śladów .....
odwołanie z pościgu	zwroty w marszu	tropienie śladów świeżych .....
pilnowanie odnalezionnej osoby	zwroty w miejscu	tropienie śladów skomplikowanych .....
.....	pokonywanie przeszkód	zasadzka z psem .....
.....	Udzielenie instruktażu dla pozoranta:	rewirowanie .....
.....	imię i nazwisko	rozpoznawanie zapachów .....
.....	Podpis pozoranta:	<u>Ćwiczenia towarzyszące szkoleniu i pracy psa:</u> .....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

.....
(stopień imię i nazwisko osoby sporządzającej arkusz oraz podpis)

*Ćwiczenia realizowane przez specjalności T, P-O, T-P.

**Ćwiczenia z zakresu pracy węchowej przeprowadzone według specjalności psa zgodnie z załącznikiem nr 8

*** Ćwiczenia realizowane w zależności od specyfiki służby.

Załącznik nr 8.....
/miejsowość, data/

Egz. Nr .....

EWIDENCJA ZREALIZOWANYCH SZKOLEŃ DOSKONALĄCYCH W.....
/oddział/**PROWADZONYCH W FORMIE GRUPOWEJ**

przez instruktora – selekcjonera

w roku .....

L.p.	Data	Miejsce szkolenia	Uczestnicy /stopień, imię i nazwisko przewodnika oraz nazwa i nr ew. psa/	UWAGI

.....
/stopień, imię i nazwisko oraz podpis instruktora-selekcjonera/Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 – instruktor-selekcjoner

Egz. nr 2 – Ośrodek Szkoleń Specjalistycznych SG w Lubaniu*

Wyk./sporz./.....

Dnia.....

*przesyłane do OSS SG w Lubaniu do 15 stycznia roku następującego po roku sporządzenia ewidencji

Załącznik nr 9

ZATWIERDZAM

....., dn. ....

Egz. pojedynczy

.....
(stopień, imię i nazwisko, stanowisko, data zatwierdzenia)

**MIESIĘCZNY PLAN
SZKOLENIA DOSKONALĄCEGO PSA SŁUŻBOWEGO**

.....
(nazwa i nr ewid. psa)

o specjalności .....

.....
(jednostka organizacyjna SG/graniczna jednostka organizacyjna SG)

na miesiąc ..... **20..... r.**

Prowadzący szkolenie doskonalące: .....
(stopień, imię i nazwisko, jednostka organizacyjna SG/graniczna jednostka organizacyjna SG)

Tematy i zagadnienia	Miejsce szkolenia	Data, liczba godzin lecyjnych	Zabezpieczenie szkolenia	Uwagi

Sporządził:

.....
(stopień, imię i nazwisko)

Wykonano w egz. pojedynczym – a/a
Kopia – WKiSz OSG
Wykonał: .....
Dn. ....

Załącznik nr 10

Ćwiczenia z tresury realizowane w ramach szkolenia doskonalącego

1. Ćwiczenia ogólnego posłuszeństwa

Lp.	Zagadnienia	Specjalność			
		T	P- O	MWiB, N, WT	T-P
1	prowadzenie przy nodze „równaj”	+	+	+	+
2	przywołanie na komendę „do mnie”	+	+	+	+
3	przywołanie na komendę „do nogi”	+	+	+	+
4	siadanie na komendę „siad”	+	+	+	+
5	warowanie na komendę „waruj”	+	+	+	+
6	stanie na komendę „stój”	+	+	+	+
7	aportowanie na komendę „aport”	+	+	+	+
8	pozostawanie w miejscu na komendę „..... – zostań”	+	+	+	+
9	zatrzymywanie w ruchu	+	+	+	+
10	zmiany tempa	+	+	+	+
11	zwroty w marszu	+	+	+	+
12	zwroty w miejscu	+	+	+	+
13	pokonywanie przeszkód	+	+	+	+

2. Ćwiczenia z zakresu obrony

Lp.	Zagadnienia	Specjalność			
		T	P- O	MWiB, N, WT	T-P
1	pościg i zatrzymanie uciekającego	+	+	-	+
2	pilnowanie osób	+	+	-	+
3	zewnętrzne obszukanie i doprowadzenie osoby zatrzymanej	+	+	-	+
4	obrona przewodnika	+	+	-	+
5	odwołanie z pościgu	-	+	-	-
6	pilnowanie odnalezionnej osoby (osaczenie)	-	+	-	+

3. Ćwiczenia z zakresu pracy węchowej

Lp.	Zagadnienia	Specjalność			
		T	P- O	MWiB, N, WT	T-P
1	przeszukiwanie pomieszczeń	-	+	+	+
2	przeszukiwanie samochodowych środków transportu	-	+	+	+
3	przeszukiwanie kolejowych środków transportu albo jednostek pływających *	-	+	+	+
4	przeszukiwanie bagaży	-	-	+	-
5	przeszukiwanie lotniczych środków transportu */**	-	-	+	-
6	przeszukiwanie terenu	-	-	+	-
7	rozpoznawanie przedmiotów	+	-	-	-
8	rozpoznawanie śladów	+	-	-	-
9	tropienie śladów świeżych (do 1 godz. i długości do 1 km)	+	+	-	+
10	tropienie śladów skomplikowanych (starszych pow. 1 godz. i długości ponad 1 km)	+	-	-	+
11	zasadzka z psem	-	+	-	-
12	rewirowanie (przeszukanie terenu przyległego do trasy patrolu)	-	+	-	+
13	rozpoznawanie zapachów	-	-	+	-

* planowane i realizowane jeśli specyfika służby umożliwi pracę w tym obszarze

** nie dotyczy WT.

4. Ćwiczenia towarzyszące szkoleniu i pracy psów

Lp.	Zagadnienia	Specjalność			
		T	P- O	MWiB, N, WT	T-P
1	przyzwyczajanie do strzałów i silnych detonacji	+	+	+	+
2	wyrabianie odwagi do pracy w różnych warunkach	+	+	+	+
3	wyrabianie obojętności wobec osób postronnych	+	+	+	+
4	oznaczanie odnalezionego przedmiotu, osoby, MWiB, N, WT	+	+	+	+
5	komenda zabraniająca „Fe”	+	+	+	+

Objaśnienia:

- + – ćwiczenie objęte programem dla danej specjalności,
- – ćwiczenie nie objęte programem dla danej specjalności,
- T – psy o specjalności tropiącej,
- P-O – psy o specjalności patrolowo - obronnej,
- T-P – psy o specjalności tropiąco – patrolowej,
- MWiB – psy o specjalności do wyszukiwania materiałów wybuchowych i broni,
- N – psy o specjalności do wyszukiwania narkotyków,
- WT – psy o specjalności do wyszukiwania wyrobów tytoniowych.

WZÓR

RZECZPOSPOLITA POLSKA STRAŻ GRANICZNA

.....
jednostka organizacyjna SG

ZAŚWIADCZENIE

Pan/i .....

(stopień, imię i nazwisko)

urodzony(a) dnia ..... w m .....

w terminie od ..... do ..... uczestniczył(a) w

SZKOLENIU DLA KANDYDATÓW NA JEŹDZCÓW

w trybie .....

Dnia ..... złożył(a) egzamin

i uzyskał ocenę .....

m.p.

**KOMENDANT ODDZIAŁU SG
REALIZUJĄCEGO SZKOLENIE**

Nr ewid. zaświadczenia .....

..... dnia .....
miejsowość

Załącznik nr 12

Wzór

STRAŻ GRANICZNA**Zaświadczenie
dotyczące przydatności konia służbowego
do realizacji zadań Straży Granicznej**

Nr .....

W terminie/dniu* ..... przeprowadzono test zdolności użytkowej koni służbowych, w którym uczestniczył koń .....
(nazwa konia)
urodzony ....., płeć ....., maść .....,
(data urodzenia)
rasa ..... o numerze ewidencyjnym .....
i uzyskał wynik ....., a tym samym koń służbowy posiada/nie posiada* zdolność/ci użytkową/ej do realizacji zadań w Straży Granicznej.

Zaświadczenie ważne jest do dnia ** ..... r.

.....
(miejsowość i data).....
(komendant oddziału Straży Granicznej realizującego szkolenie/test*)

* niepotrzebne skreślić

** w przypadku oceny negatywnej wpisać „celem włączenia do akt”

(Format A- 4)
(Strona pierwsza)

DZIENNIK SZKOLENIA I UŻYCIA KONIA SŁUŻBOWEGO STRAŻY GRANICZNEJ

Nazwa konia..... nr ewidencyjny .....

.....
(nazwa oddziału)

Data założenia .....

Data zakończenia.....

(Strona druga i kolejne)

DATA	GODZINY		DZIEDZINA, W KTÓREJ KOŃ JEST WYKORZYSTYWANY	OCENA ORAZ UWAGI O PRZYDATNOŚCI I WYSZKOLENIU KONIA	UWAGI KONTROLUJĄCEGO
	OD	DO			

.....
 (pieczęć nagłówkowa jednostki organizacyjnej/
 granicznej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej)

WZÓR NOTATKI Z UŻYCIA PSA SŁUŻBOWEGO
NOTATKA
Z UŻYCIA PSA SŁUŻBOWEGO

1. Stopień, imię i nazwisko przewodnika				
2. Nazwa, nr ewidencyjny psa				
*3. Specjalność psa				
*4. Pies został użyty	DO PRACY WĘCHOWEJ		JAKO ŚRODEK PRZYMUSU	
*5. Pies został użyty dla	STRAŻ GRANICZNA	Inne podać dla kogo:		
6. W wyniku użycia psa ujawniono/ zatrzymano	(należy podać rodzaj i ilość substancji lub przedmiotów oraz liczbę i narodowość osób lub inne ważne informacje)			
7. Miejsce, data i godzina użycia psa				
8. Na czyje polecenie				
*9. Rodzaj śladu	WIDOCZNY		NIEWIDOCZNY	
10. Rodzaj podłoża				
*11. Zabezpieczenie śladu, pojazdu, przedmiotu	ZABEZPIECZONY		NIEZABEZPIECZONY	
12. Warunki atmosferyczne	temperatura	siła wiatru	wielkość zachmurzenia	Opady
<p>..... (Podpis przewodnika)</p> <p>..... (stopień imię nazwisko i podpisy osób uczestniczących)</p> <p>..... (stopień imię nazwisko i podpis osoby kierującej działaniami)**</p>		<p>..... (podpis kierownika jednostki organizacyjnej Straży Granicznej /granicznej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej)</p>		

* - zaznaczyć właściwe

** - wypełnić w przypadku gdy pies służbowy wykorzystywany jest w ramach pomocy udzielanej przez SG innym instytucjom

OPIS ZDARZENIA						
Kto ujawnił ślad, w jaki sposób						
Prawdopodobny wiek śladu	w zależności od specjalności psa					
Sposób ukrycia, opakowania substancji lub przedmiotów						
Czas pracy węchowej	w zależności od sposobu wykorzystania psa					
Długość pościgu, tropienia						
Czas pilnowania osoby						
Sposób oznaczania osób lub przedmiotów						
Czynności podjęte po użyciu psa jako środka przymusu bezpośredniego	Sporządzenie raportu dla przełożonego		Obdukcja lekarska		Udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanemu	
	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK	NIE
Inne uwagi (szkody, nietypowe warunki pracy, bodźce odwracające uwagę psa, itp. ...)						

Rozdzielnik:

- Egz. nr 1 – Ośrodek Szkoleń Specjalistycznych w Lubaniu
 Egz. nr 2 – wydział kadr i szkolenia oddziału Straży Granicznej
 Egz. nr 3 – przewodnik psa służbowego
 Egz. nr 4 – _____

Załącznik nr 19

KSIĄŻKA KONIA SŁUŻBOWEGO STRAŻY GRANICZNEJ			OPIS KONIA SŁUŻBOWEGO			
<p>..... (nazwa konia)</p> <p>..... (jednostka organizacyjna SG)</p> <p>..... (adres jednostki organizacyjnej SG)</p>			<p>Imię.....Nr Ewid.....</p> <p>Nr microczipu.....</p> <p>Płeć.....Rasa.....</p> <p>Data urodzenia.....</p> <p>Waga.....Maść.....</p> <p>Pochodzenie.....</p> <p>Ojciec.....Matka.....</p> <p>Hodowca.....</p> <p>Właściciel.....</p> <p style="text-align: center;">-2-</p>			
SZCZEPIENIA OCHRONNE			Lp.	DATA	PROFILAKTYKA I LECZENIE	PODPIS I PIECZĄTKA LEKARZA WETERYNA
Data	Nazwa szczepienia	Podpis i pieczęć lekarza weterynarii				
3-11			12-38			

UWAGI				
-39-				

Załącznik nr 20

(Format A-4)
(Strona pierwsza)

.....
(nazwa oddziału SG)

KSIĄŻKA KUCIA KONIA SŁUŻBOWEGO STRAŻY GRANICZNEJ

(Strona druga i kolejne)

LP.	NAZWA I NUMER EWIDENCYJNY KONIA	DATA KUCIA ROZCZYSZCZANIA	IMIE, NAZWISKO I PODPIS PODKÓWACZA	ILOŚĆ ZUŻYTYCH MATERIAŁÓW (PODKÓW PODKOWIAKÓW)	PODPIS ZLECENIODAWCY	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7